

Nr 5.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående extra gratifikation till sådana befattningshavare i statens tjänst, vilka i sin nämnda egenskap icke kommit i åtnjutande av extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918; given Stockholms slott den 25 oktober 1918.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen

att under riksstatens sjunde huvudtitel på *extra tilläggsstat* för år 1918 anvisa ett *förslagsanslag* å 50,000 kronor, varav skall i de fall, då gratifikation tillerkänts befattningshavare enligt bestämmelserna i Kungl. Maj:ts kungörelse den 26 september 1918 (Svensk författningssamling nr 746) angående ersättning i vissa fall till sådana befattningshavare i statens tjänst, vilka under år 1918 i sin nämnda egenskap icke kommit i åtnjutande av krigstidstillägg eller krigstidshjälp, utgå extra gratifikation till sådant belopp, som motsvarar det extra krigstidstillägg, vartill befattningshavaren i sådan egenskap för senare hälften av år 1918 varit berättigad, om han ej vid samma års början ägt åtnjuta pension eller därmed jämförligt årligt understöd av statsmedel eller från någon av staten understödd pensionsanstalt, efter avdrag dock för beloppet av det extra krigstidstillägg, befattningshavaren för 1918 års senare hälft av statsmedel åtnjuter å nämnda pension eller understöd.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 oktober 1918.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern **EDÉN**,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena **HELLNER**,
Statsråden: **PETERSSON**,
SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre **PALMSTIERNA**,
RYDÉN,
THORSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson, anförde efter gemensam beredning med cheferna för övriga departement följande:

Sedan innevarande års lagtima riksdag i anledning av Kungl. Maj:ts proposition den 18 januari 1918, nr 10, anslagit medel för beredande av krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1918 åt befattningshavare i statens tjänst, fastställde Kungl. Maj:t i kungörelse den 22 mars 1918 (Svensk författningssamling nr 138), i överensstämmelse med riksdagens beslut, allmänna grunder för berörda krigstidstilläggs och krigstidshjälpens utgående. I § 14 av dessa allmänna grunder har upptagits det stadgandet, att från åtnjutande av såväl krigstidstillägg som krigstidshjälp enligt i kungörelsen angivna grunder undantagas, bland andra, befattningshavare, som — oavsett pension, pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring den 30 juni 1913. — vid årets ingång ägde åtnjuta pension eller därmed

jämförligt årligt understöd av statsmedel eller från någon av staten understödd pensionsanstalt.

Detta stadgande, till vilket någon motsvarighet icke förefanns i Kungl. Maj:ts proposition i ämnet, har medfört vissa, icke avsedda konsekvenser. Sålunda har befattningshavare, som åtnjuter en obetydlig pension och till följd därav icke äger rätt till krigstidstillägg eller krigstidshjälp å den för hans befattning utgående lönen, ofta kommit i en till och med sämre ställning än om han icke ägt rätt till någon som helst pension.

Sedan uppmärksamheten blivit fäst å nu berörda förhållanden, beslöt riksdagen, efter en i ämnet väckt motion, att å tilläggsstat för år 1918 anvisa ett förslagsanslag å 100,000 kronor, varav, efter Kungl. Maj:ts prövning och i överensstämmelse med angivna grunder, finge utgå gratifikationer till avhjälpande av missförhållanden, som eljest skulle kunna uppkomma vid tillämpning av de utav riksdagen fastställda grunderna för utgående av krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1918.

I anledning härav utfärdade Kungl. Maj:t den 26 september 1918 kungörelse (Svensk författningssamling nr 746) angående ersättning i vissa fall till sådana befattningshavare i statens tjänst, vilka under år 1918 i sin nämnda egenskap icke kommit i åtnjutande av krigstidstillägg eller krigstidshjälp, uti vilken kungörelse, i överensstämmelse med de av riksdagen angivna grunderna, stadgades följande:

§ 1.

Sådan befattningshavare i statens tjänst, som till följd därav, att han vid 1918 års ingång ägde åtnjuta pension eller därmed jämförligt årligt understöd av statsmedel eller från någon av staten understödd pensionsanstalt, jämlikt bestämmelsen i § 14 i kungörelsen den 22 mars 1918 angående krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1918 åt befattningshavare i statens tjänst gått miste om honom eljest enligt samma kungörelse tillkommande krigstidstillägg eller krigstidshjälp, må till den myndighet, som utbetalar hans avlöning, ingiva till Kungl. Maj:t ställd ansökan om gratifikation. Sådan ansökan skall innehålla uppgift å dels nyssnämnda pension eller understöd, dels det krigstidstillägg, som därå för år 1918 av statsmedel utgår, dels ock beloppet av det förskott å krigstidstillägg för år 1918, som han jämlikt kungörelsen den 5 februari 1918 angående utbetalande av förskott å krigstidstillägg för år 1918 åt befattningshavare i statens tjänst må hava uppburit.

Avser ansökningen ersättning jämväl för mistad krigstidshjälp för

år 1918, böra vid ansökningen fogas sådana handlingar, som enligt kungörelsen den 22 mars 1918 skola ingivas för utbekommande av krigstidshjälp enligt samma kungörelse.

§ 2.

Vederbörande myndigheter, som hava att erinra de befattningshavare, varom i § 1 sägs, om önskvärdheten av att blivande ansökningar inkomma så tidigt som möjligt, skola, såvitt ske kan i ett sammanhang, insända ansökningarna till respektive statsdepartement. Myndigheterna äga därvid att föreslå befattningshavare till erhållande av gratifikation till sådant belopp, som motsvarar det krigstidstillägg och den krigstidshjälp, vartill befattningshavaren för år 1918 varit berättigad, om han ej vid samma års början ägt åtnjuta pension eller understöd av förenämnt slag, efter avdrag dock för dels beloppet av det krigstidstillägg, befattningshavaren för år 1918 av statsmedel åtnjuter å nämnda pension eller understöd, dels ock vad han jämlikt kungörelsen den 5 februari 1918 må hava tillgodonjutit såsom förskott å krigstidstillägg.

§ 3.

Sedan Kungl. Maj:tt meddelat sitt beslut i anledning av ansökning om gratifikation, må vederbörande myndighet, i den mån densamma ej äger att direkt å statsverkets giroräkning i riksbanken utfärda anvisningar, hos statskontoret rekvirera de för medgivna gratifikationer erforderliga medel. Av gratifikationens belopp skall vad som efter fördelning på hela året belöper å redan tilländalupna avlöningsperioder utbetalas genast på en gång samt resten i sammanhang med avlöningen för återstående avlöningsperioder; skolande vad sålunda utbetalas avföras å det å tilläggsstat för år 1918 under riksstatens sjunde huvudtitel uppförda förslagsanslaget till gratifikationer till avhjälpande av missförhållanden i fråga om krigstidstillägg och krigstidshjälp.

Departements-
chefen.

Eders Kungl. Maj:tt har förut denna dag beslutat föreslå den nu sammanträdande urtima riksdagen att anvisa medel för beredande av extra krigstidstillägg för tiden från och med den 1 juli till och med den 31 december 1918 åt befattningshavare och f. d. befattningshavare i statens tjänst ävensom åt flera andra grupper av pensionärer och understödstagare.

Det har därvid, vad angår förslaget om utanordnande av extra

krigstidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, ansetts, att man icke borde avvika från de grunder, som av årets lagtima riksdag fastslagit för krigstidstilläggets utgående. I följd härav skulle emellertid de befattningshavare, vilka vid 1918 års ingång ägde åtnjuta pension eller därmed jämförligt årligt understöd av statsmedel eller från någon av staten understödd pensionsanstalt, icke heller komma i åtnjutande av extra krigstidstillägg. Detta missförhållande torde vad angår år 1918 icke böra avhjälpas på annat sätt, än det, varå lagtima riksdagen, enligt vad ovan nämnts, gav anvisning, d. v. s. genom utanordnande av särskilda gratifikationer till vederbörande.

De för sådant ändamål erforderliga kostnaderna torde skäligen kunna skattas till 50,000 kronor.

På grund av vad jag sålunda anfört, hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att under riksstatens sjunde huvudtitel på *extra tilläggsstat* för år 1918 anvisa ett *förslagsanslag* å 50,000 kronor, varav skall i de fall, då gratifikation tillerkänts befattningshavare enligt bestämmelserna i Kungl. Maj:ts kungörelse den 26 september 1918 (Svensk författningssamling nr 746) angående ersättning i vissa fall till sådana befattningshavare i statens tjänst, vilka under år 1918 i sin nämnda egenskap icke kommit i åtnjutande av krigstidstillägg eller krigstidshjälp, utgå extra gratifikation till sådant belopp, som motsvarar det extra krigstidstillägg, vartill befattningshavaren i sådan egenskap för senare hälften av år 1918 varit berättigad, om han ej vid samma års början ägt åtnjuta pension eller därmed jämförligt årligt understöd av statsmedel eller från någon av staten understödd pensionsanstalt, efter avdrag dock för beloppet av det extra krigstidstillägg, befattningshavaren för 1918 års senare hälft av statsmedel å nämnda pension eller understöd.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:ts Konungen lämna bifall; och skulle proposition till riksdagen avlätas av den lydelse, bil. litt. . . . vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Bengt Arfwidson.